Pamatujte na své vůdce, kteří vám předložili Boží slovo; všímejte si výsledku jejich života a berte si příklad z jejich víry. Ježíš Kristus je tentýž včera, dnes i na věky.

Nenechte se unášet všelijakým podivným učením. Je lepší posilovat své srdce milostí než pokrmy, které svým stoupencům nijak nepomohly. Máme oltář, z něhož nemají právo jíst ti, kdo slouží stánku. Těla zvířat, jejichž krev přináší velekněz do nejsvětější svatyně jako oběť za hřích, bývají pálena venku za stany. Proto také Ježíš trpěl venku za branou, aby posvětil lid svou vlastní krví. Vyjděme tedy k němu ven za stany a nesme jeho potupu, neboť zde nemáme trvalé město, ale toužíme po tom budoucím. Skrze něj neustále přinášejme Bohu oběť chvály, totiž ovoce rtů, vyznávajících jeho jméno. Nezapomínejte ovšem na dobročinnost a štědrost, neboť takové oběti jsou Bohu příjemné.

Dostali jsme se až k závěru knihy Židům. Když to přeženeme, celá kniha se zabývá naším zápasem o spojení nauky víry a života podle ní.

Díky Bohu, v tomto zápase nestojíme sami. Jsou lidé, které bychom si mohli vzít za příklad. Letošní rok s osmičkou na konci se předurčen k tomu, aby byl plný nejrůznějších výročí z moderních dějin. Nepřipomínáme si pouze významné události a data. Za naši pozornost stojí i lidé, kteří tyto dějiny pomáhali vytvářel svou prací a charakterem.

My, křesťané hlásící se k odkazu reformace, máme poměrně problém vzdávat čest našim předkům ve víře. Pro protestanty typický pesimistický pohled na člověka nás učí, že i na nejchvályhodnějšího člověka se stačí podívat z trochu jiného úhlu a rychle uvidíme jeho nedostatky, vady a hříchy.

V dnešním textu nicméně vidíme výzvu k pozornosti vůči našim bývalým představeným. Máme připomínat ty, od kterých jsme o víře slyšeli a jejichž životy na nás zanechaly hluboký duchovní vliv. Mějme na paměti ty, kteří nás dovedli a vedli ve víře dříve a napodobujme jejich víru. Kdo byl pro nás (pro mě) vzor ve víře? Řekli jsme jim to někdy?

Máme zde jedinečné slovíčko v Nové zákoně pro vůdce. Běžná slova pro křesťany v předních řadách církve jsou spíše presbyteroi (starší) nebo episkopoi (dohlížitelé). Ale zde máme slovo „hegúmenoi“ – doslova vůdcové“. V celém NZ pouze zde. V běžném jazyce to bylo označení pro profánní (světské) vůdce nějakého segmentu, oblastí nebo celých provincií.

Copak se má církev podobat každé jiné lidské společnosti, kterou by rádi do svých spárů chňapli různí hegemoni a drželi status quo?

Může se to stát a je to pokušení, kterým čelí církev stejně jako každé jiné lidské uskupení. Moc kazí charakter a je jedno, jestli jsme zrovna uprostřed předvolebního zápolení uvnitř politických stran, korporátních společností nebo různě velkých církevních společenstvích. Mějme se na pozoru i my.

Nicméně způsob jakým jsou tito církevní vůdci-hegemoni popsáni má s běžným chápáním vůdčího postavení jen pramálo společného. První vůdcové, na které se autor Židům odkazuje a které si mají čtenáři připomínat, jim v první řadě sloužili – kázali jim slovo Boží. A tak se zrodila jejich víra.

Navíc nemáme pamatovat pouze na učení našich bývalých vůdců, kteří nás již možná předešli na pravdu Boží. Máme si připomenout také „výsledek jejich života“.

Z textu není zřejmé, zda tito lidé zemřeli mučednickou smrtí. Rozhodující je, že každý představený má žít příkladný život víry, aby byl církvi, které slouží příkladem. Věřící pak mají napodobovat jejich víru.

Už vám na mysl přišlo několik lidí? Jsou-li ještě mezi námi, zkusme se jim ozvat a říct jim, jaký měli vliv na náš duchovní život.

Pokud jste ve vašem životě nikoho takového neměli, o to více dokážete pochopit, jak moc jsou takoví lidé potřebě. Buďte takovým člověkem, kterého kdysi jste vedle potřebovali vy a nikdo tam nebyl.

„Ježíš Kristus je tentýž včera, dnes i na věky. Nenechte se unášet všelijakým podivným učením. Je lepší posilovat své srdce milostí než pokrmy, které svým stoupencům nijak nepomohly.“

Nedej z nejstavěnějších veršů Nového zákona o Kristově stálosti mi dává naději. Víra v něj je základ pro všechny generace křesťanů. Přestože každá generace musí přijmout dědictví víry a texty Písma uchopit novým pro ni relevantním způsobem, základ víry zůstává stejný. Člověk přichází v Bohu díky milosti. Bůh sám se v Kristu sklonil k člověku a je dokonáno. Nemusíme nic přidávat a nesmíme nic vynechávat. Základ stavy naší víry byl jednou položen a bylo by hříšné se pokus je nějak překopat.

Stálost Krista stojí v protikladu k mnohým rozličným a cizím naukám, kterým křesťané mohou podléhat. Člověk je nenapravitelně člověk náboženský. Je v lidské nátuře snažit se stoupat na božskou rovinu a podmanit si okolí ke svému obrazu. Mylných názorů a učení je mnoho, ale pravda je jenom jedna.

Nenechme se „unášet“ kdejakým učením. Ono „unášet“ doslova znamená plynout pryč jako řeka. Stačí chvíle nepozornosti s naše stará přirozenost se ráda chopí kormidla a spadneme do stejných vzorců bytí, ze kterých nás Kristův kříž přeci osvobodil. Nemáme vyhráno, můžeme být uvedeni v omyl. Prostorově bychom si to mohli představit takto – principem omylu je pohyb, kdežto základem pravdy je stálost.

Z textu není zřejmé, na jaká učení autor naráží. Vodítkem nám může být zmínka o pokrmech ve v.9. Je možné, že do církve pronikaly židovské dietetické praktiky? Možná.

Důležité je, že autor knihy Židům předpisy o tělesných pokrmech staví do protikladu ke křesťanskému spolehnutí se na milost, která posiluje srdce. Stará lidská přirozenost se hlásí o řeč. Je těžké spolehnout se pouze na Boží nezaslouženou milost. Člověk by si rád vytvořil jakousi pojistku. Něco udělat, vytvořit, dokázat, posoužit. Otázka je jestli Bohu nebo spíše sobě...

Křesťané nemají potřebu utíkat k různým jiným naukám. Nemusíme k Boží milosti nic přidávat. Člověk by asi rád, nějak víc si zasloužil a Boha si víc zavázal. Ale, co jsme slyšeli od našich minulých služebníků slova? Přijmout Boží milost stačí. Nic víc nemusíme přidávat nebo měnit. Žádné náboženské „zasloužit si“ kousek Boží přízně.

10. verš staví do kontrastu dvě rozdílné formy bohoslužby. Stará, ve která se spoléháme, že nás může zachránit naše náboženské nebo mezilidské nebo až humanitární snažení. A nová, lepší bohoslužba kolem nového oltáře – Kristova kříže.

Ke stolu Páně nemají přístup ti, kteří ještě žijí ve starém módu fungování a stále doufají, že mohou sloužit dvěma pánům.

Kniha Židům připodobňuje Ježíšovu smrt na kříži k oběti k nedávnému židovskému svátku. Letos to bylo mezi 18. a 19. září. Synagoga slavila Jóm kippúr (Den smíření).

Den smíření je jeden z nejdůležitějších židovských svátků. Je to právě v tento den, kdy má velekněz vstoupit do Svatyně svatých s krví obětovaného zvířete na obmytí hříchů. Doma se můžeme podívat na Lv. 16. kapitolu, kde se o tomto svátku píše.

Text nádherně mluví o tom, co se dál děje s přestoupeními lidu, které se velekněz právě snaží smýt. Oni totiž jen tak nepřestanou existovat. Je to složitější.

Lv. 16, 20-22: *„Když tedy dokončí očišťování nejsvětější svatyně, Stanu setkávání a oltáře, přivede toho živého kozla. Áron vloží obě ruce na*

hlavu živého kozla a bude nad ním vyznávat všechny viny synů Izraele, všechna jejich provinění a hříchy; tak je vloží na kozlovu hlavu. Potom ho nechá člověkem k tomu připraveným vyhnat na poušť a kozel na sobě odnese všechny jejich viny do odlehlé země. Na poušti pak kozla propustí."

Starozákonní teolog W. Brueggemann toto místo vykládá v tomto duchu: Hřích není nějaká nehmatatelná neviditelná jenom psychologická věc. Hřích je velice reálný. Hřích je „radioaktivní odpad". Není možné jej jen tak pohodit a předstírat, že nemá energii. Po řádném vyznání vin a přijetí odpuštění je potřeba se takto nebezpečné komodity řádným způsobem zbavit. Uran také nehodíme jen tak do popelnice. Hřích lidu je vkládáním rukou „přenesen" na onoho kozla a ten je vyhnán za město na poušť, ať tam zůstane s našimi hříchy daleko z našeho dosahu. Lid tímto zvířetem pohrdá a odmítá jej, protože symbolizuje všechny hříchy, které lid nashromáždil za celý rok.

Problém je v tom, že za rok se celý tento proces opakuje. Jenom Kristova oběť nás dokáže plně zbavit hříšnosti. Autor Židům si všímá podobností mezi obětováním na svátek Jóm kuppúr, kdy velekněz vykoná oběť na odpuštění hříchů a mezi Kristovou smrtí.

Stejně jako ono zvíře i Ježíš byl zavržen od lidí, vyveden za hranice města a tam popraven. Udělat to dobrovolně z lásky k nám. Sám sebe zmařil a podstoupil smrt a to smrt na kříži. Avšak tímto sebe-obětujícím se způsobem života paradoxně vešel do nebeské slávy. Tam, kde jím lidé pohrdali, tam se mu od Otce v dostalo uznání a dnes sedí na nebeském trůnu.

Jako Kristovy následovníci se k němu máme přidat. Stejně jako on máme i my máme vyjít za bezpečné hradby našich životů. To znamená, že i my máme nést jeho potupu.

Smrt ukřižování mimo svaté město byla pro Ježíše velikou potupou a veřejným ponížením. Jeho učedníci ho v tomto ponížení následují. Vždyť on nám otevřel cestu novou a živou do nového města.

To znamená, že máme opustit jakoukoliv pozemskou jistotu. Tou dnes asi nebude přijímání jakýchsi předpisů o pokrmech. Ale co odmítnutí okolního života většinové společnosti. Znamená to také zřeknout se všeho smýšlení a chování, které je proti víře v Krista a jeho lásce.

Následkem toho budou křesťané ve společnosti odsuzováni, kritizováni a pronásledováni. V našich zeměpisných šířkách ne nijak radikálně (díky Bohu!), ale můžeme se snadno stát terčem úsměšků od spolužáků a

kolegů, protože prostě nebudeme hrát podle pravidel tohoto světa. Náš domov je v nebesích a ne taky.

Nesmíme se svázat vzorci myšlení a fungování tohoto věku. Máme vyjít za hradby našeho bezpečného a pohodlného světa a nést Kristovu potupu. To neznamená odejít z tohoto světa a zavřít se za zdi kostela do rádoby zbožného ghetta, ale žít v tomto světa jako lidé, kterým bylo mnoho odpuštěno a jako lidé, kteří se nebojí oběti.

Křesťanská oběť je prezentována ve dvou základních směrech. Směrem k Bohu přinášíme oběť chvály, totiž ovoce rtů. Modlitby, díky a chválu za to, co nám v Kristu Nejvyšší dal. Druhý směr křesťanské oběti vede k lidem a to formou láskyplné služby – zde konkrétně v podobě dobročinnosti a štědrosti. Zajímavý je důraz na to, abychom nezapomínali. Člověk se může snadno zahledět někam vzhůru k výšinám a přestane si všímat těch, kteří stojí vedle něj. I toto je oběť a součást křesťanské bohoslužby. Jedno od druhého nesmíme oddělovat. Jinak řečeno vzdávat Bohu díky a sloužit svým bližním.

Bože, den nám k tomu, prosím, sílu. Amen